

Et livsproblem, ikke et helseproblem

Nina Strand

journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

– Er du marginalisert, blir troen på at din stemme betyr noe, tilsvarende lav, sier **Mette Ellingsdalen**.

Mette Ellingsdalen er leder av menneskerettighetsutvalget i brukerorganisasjonen We Shall Overcome (WSO), som først og fremst arbeider for ikke-diskriminerende lovverk og mot tvang. Hun understreker at selv om det å stemme er en viktig del av politisk påvirkning, gir deltakelse i brukerorganisasjonen også mulighet for innflytelse.

Ellingsdalen mener at en eventuell lav valgdeltakelse blant folk med langvarige psykiske plager henger sammen med det å tilhøre en gruppe som har lett for å bli isolert fra samfunnet.

– Artikkel 29 i *Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne* dreier seg om deltakelse i det politiske og offentlige liv. Men denne artikkelen må ses i sammenheng med artikkel 19, som peker på retten til et selvstendig liv og til å være en del av samfunnet. Er du marginalisert, blir troen på at din stemme betyr noe og at du kan endre noe, tilsvarende lav, sier Ellingsdalen.

Hun kjenner igjen at hjelpere er tilbakeholdne med å åpne for samtaler om politikk og samfunnsspørsmål, og forteller at det på lukkede avdelinger kan være en del av «husreglene» at en skal unngå å snakke om religion, sykdom og politikk.

– *Er det en mangel at helsepersonell er forsiktige med å åpne for å diskutere politikk?*

– Ja, det mener jeg. Men denne mangelen henger sammen med en større mangel: det at vi blir sett bare som syke. Ikke som deltakere.

– Vi er mange, men ikke mektige, sier hun.

– Vi har ikke i tilstrekkelig grad sett oss selv som sterke velgergrupper. Her har vi en jobb å gjøre, og vi kan lære av andre bruker- og interesseorganisasjoner.

Hva slags tilrettelegging det er snakk om for mennesker med psykososiale funksjonsnedsettelse, er et utforsket felt, påpeker Ellingsdalen, som legger vekt på at det ikke må være større krav til å gjøre velfunderte valg for denne gruppa enn for andre.

– Vi må ha like mye rett til å gjøre dårlige valg som andre!

Manglende mulighet til å delta politisk ikke er et helseproblem, men et livs- og samfunnsproblem, mener Ellingsdalen. Men Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sender lett alle saker som angår psykososiale funksjonsnedsettelse, over til Helse- og omsorgsdepartementet, selv når det ikke handler om helse.

– Det viser at vi ikke oppfattes som borgere på lik linje med andre, avslutter hun.

nina@psykologtidsskriftet.no